

Zorgsolidariteit in Nederland

Prof. Dr. René Schalk

Bijzonder Hoogleraar Ouderenbeleid

Tilburg, 23 oktober 2008

Korte vooruitblik

- Zorgsolidariteit in Nederland: afbakening
- cijfers
- waar gaat het om bij zorgsolidariteit?
- Vragen
- Wat kan de provincie doen?

Zorgsolidariteit in Nederland

- Behoeftte vraagzijde
- Bereidheid aanbodzijde
- Afstemming vraag en aanbod
- Maatschappelijke ontwikkelingen (Wmo)
- Veranderende inhoud en hoe vormgeven?

Cijfers

- Op wie kan men een beroep doen?
- Sociale contacten en netwerk
- Soorten solidariteit
- Bijdragen van ouderen aan de samenleving
- Wat verandert er met ouder worden?

Seniorenbarometer

www.seniorenbarometer.nl

Jaarlijks opinie onderzoek onder 50-plussers

Partners: Pro Aging en leerstoel
ouderenbeleid

Deelnemers 2008: 2500 ouderen met
toegang tot Internet

Op wie kan men een beroep doen?

- Familie
- Buren of kennissen
- Professionele zorg

- Zeker: 40 – 22 – 40
- Waarschijnlijk wel: 28 – 40 – 41
- Totaal 68 – 62 – 81

Solidariteit tussen generaties in familieverband

- Volwassen kinderen moeten regelmatig contact hebben met hun ouders (67% juist)
- Kinderen mogen van hun ouders verwachten dat zij hen helpen (bijvoorbeeld met kinderopvang) (24% juist)
- Ouderen lagere scores

Solidariteit: de bijdrage van ouderen

- Ouderen moeten kunnen blijven bijdragen aan de samenleving (81% juist)
- Ouderen moeten hun sociale verantwoordelijkheid kunnen blijven dragen (85% juist)
- Ouderen wat hogere scores

Vrijwilligerswerk

- 58% verricht vrijwilligerswerk
- Gemiddeld 6 uur per week
- Buren-, bejaarden-, gehandicaptenhulp (18%)
- Godsdienstige of levensbeschouwelijke organisatie (16%)
- Maatschappelijke doelen, hobby, sportvereniging (24%)

Solidariteit: ondersteuning van ouderen

- Het is heel vanzelfsprekend een keer iets voor een ouder iemand in je omgeving te doen wanneer je ziet dat die persoon daar moeite mee heeft (90% juist)
- Er moet ondersteuning geboden worden om ouderen langer zelfstandig thuis te kunnen blijven laten wonen (90% juist)
- Ouderen iets lagere scores

Waar gaat het om?

- Kwaliteit van leven
- Gezondheid
- Welbevinden
- Sociale contacten
- Zingeving

Minder met ouder worden

- Ik heb een aantal fijne mensen om mij heen die mijn ideeën en opvattingen begrijpen
- Er is iemand met wie ik me gedurende een langere tijd nauw verbonden heb gevoeld
- Er zijn mensen op wie ik kan rekenen als het gaat om vriendschap
- Ik ben belangrijk voor het emotioneel welbevinden van iemand anders

Vragen

- Eenzaamheid als gevoel
- Omgaan met fysieke beperkingen
- Individualisering
- Coördinatie en samenwerking
- Gevaar van stereotypering

Voordelen van het ouder worden

- Levenservaring en wijsheid 57%
- Je bent zo oud als je je voelt 52%
- Geen verplichtingen meer 48%
- Alles is betrekkelijk 42%
- Vrijheid 40%

Veranderende visie bij ouder worden?

- Persoonlijk groei: minder genoemd door ouderen
- Levenservaring: minder genoemd door ouderen
- Geen verplichtingen: meer genoemd door ouderen
- Je bent zo oud als je je voelt: vooral bij 80-plussers

Wat kan de provincie doen?

- Positieve benadering: zilveren kracht
- Zelforganisaties van ouderen faciliteren
- Structurele kennisinfrastructuur versterken
- Innovatieve projecten mogelijk maken
- Bovenregionale coördinatie van zorg, welzijn, wonen vergemakkelijken

Tot slot

- Ouderen zijn gewone mensen
- Met een uniek potentieel voor bijdragen aan de samenleving met kennis en ervaring, levenswijsheid, tijd
- Die ook speciale behoeften kunnen hebben en speciale aandacht nodig hebben

Daarom:
Ouderenbeleid moet!